

แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC

The Administrative to Encourage Classroom Research for Mae Hong Son Special Education Center by using Approach of POLC

เสาวลักษณ์ คำลาพิศ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกตต์ อุทธโยธา²
Saowaluck Kumlapit¹ Assoc.Prof.Dr. Somkate Uttayotha²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนและเพื่อสร้างแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประจำปีการศึกษา 2562 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ 1) แบบสอบถาม 2) ประเด็นคำถามการสนทนากลุ่มและ 3) แบบประเมินแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าทางสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และบรรยายในรูปแบบพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบัน และปัญหาการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC มีระดับการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง
2. แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ผู้วิจัยนำประเด็นสำคัญมาสรุป ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน กำหนดนโยบายอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการงานวิจัย กำหนดให้งานวิจัยอยู่ในโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการ การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานวิจัยของสถานศึกษา และวางแผนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผล อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 2) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน กำหนด/วางแผนการสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ สร้างความตระหนักแรงจูงใจ มีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกันในการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกันและมีการจัดแสดงนิทรรศการภายในสถานศึกษา 3) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน จัดทำโครงการ/กิจกรรมงานวิจัย กำหนดรูปแบบในการพัฒนาครู การจัดกิจกรรมให้ครูได้ฝึกทักษะ การให้คำปรึกษา คำแนะนำ การนิเทศและให้คำปรึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย ประเมินผลและรายงานผล 4) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู กำหนดงบประมาณภายใต้

คำสำคัญ: การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน, กระบวนการบริหารแบบ POLC

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

¹Master of Education Program in Educational Administration Chiang Mai Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

²Lecturer of Education Program in Educational Administration Chiang Mai Rajabhat University

*ผู้ติดต่อ, อีเมลล์: เสาวลักษณ์ คำลาพิศ, aungkiyo@gmail.com

รับเมื่อ 15 กันยายน 2563 แก้ไข 19 ตุลาคม 2563 ตอรับ 21 ตุลาคม 2563

โครงการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน จัดทำ ระดมทุน จากหน่วยงานภายนอก จัดสรรงบประมาณให้กับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และกำกับ ติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน 5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าและการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน วางแผนเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของครูครูถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนครูและผู้ปกครองนักเรียน สร้างขวัญและกำลังใจ ให้การยอมรับความสามารถของครู และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย

ABSTRACT

The objective were to study the current situation and problem conditions for encourage classroom research and to create guidelines for encourage classroom research of Mae Hong Son special education centers by using approach of POLC. A mixed research methodology was used by collecting quantitative and qualitative data. Target groups in this research were 30 personnel of a special education center Mae Hong Son Province for the academic year 2019, Research tools were 1) questionnaire, 2) questionnaire, group discussion and 3) assessment form for encourage classroom research. The quantitative data was analyzed by statistical, percentage, mean and standard deviation. Qualitative data was analyzed content analysis, and descriptive form.

The research results were found that

1. The current situation and problem conditions in encourage classroom research of Mae Hong Son Province special education centers, the overall performance level was at the moderate level.
2. Guidelines for promoting research in the classroom of Mae Hong Son Province special education centers by using a POLC management process, the researcher summarized the key points as follows: 1) Policy-making and classroom research planning clearly define policy. The policy in: made a research action plan, made research work in the administrative structure, determined the responsible person and the committee, arranged a meeting to clarify research operations of educational institutions and plan for supervise, monitor, audit, evaluate, and report results systematically and continuously. 2) Atmospheric creation and conducive environment for classroom research. There for defined plan climate reconstruction and provided an environment conducive to classroom research. Facilitates coordination with various departments create awareness, motivation, exchange, learn and assist each other in conducting research in joint classrooms, and exhibitions within educational institutes. 3) Teachers knowledge about classroom research, according to prepared research projects / activities, set the pattern for teacher development and organizing activities for teachers to practice skills, giving advice, supervision and counseling to meet the goals, and evaluate and report results. 4) Funding for teachers' classroom research clearly on: set budgets under the classroom research program, provided funding from outside agencies, to allocated budgets for classroom research teachers and monitor and report on spending on classroom research. 5) Promoting progress and respecting teachers in classroom research for making plans to promote teacher progress, teachers pass knowledge to fellow teachers and student parents, to learned morale to recognize the talent of the teacher, and have a wide variety of publicity.

Keywords: Encourage Classroom Research, Approach of POLC

ภูมิหลัง

มนุษย์ทุกคนควรมีสิทธิเสรีภาพและได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมทั้งคนปกติและคนพิการ ดังที่กำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กล่าวถึงสิทธิของบุคคล มาตรา 27 ความเป็นบุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน (ราชกิจจานุเบกษา, 2560, หน้า 8) เชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 5 ความเป็นคนพิการมีสิทธิทางการศึกษา โดยต้องได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐาน และประกันคุณภาพการศึกษารวมทั้งการจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (ราชกิจจานุเบกษา, 2556, หน้า 3)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดตั้งขึ้นอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ เพื่อจัดการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต โดยจะต้องดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดสิทธิทางการศึกษาไว้ในมาตรา 10 ความเป็นคนพิการต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคล ซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ รวมทั้งได้กล่าวถึงการวิจัยการเรียนการสอนไว้ในมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, หน้า 4 -9)

จากผลการประเมินคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2561 หน้า 51) พบว่า ผลการประเมินมาตรฐานที่ 3 ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้รับข้อเสนอแนะถึงจุดที่ควรพัฒนา คือ ครูควรจัดทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความพิการของผู้เรียน และควรมีการส่งเสริมให้คณะครูและบุคลากรให้มีโอกาสความรู้ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการสอบถามปัญหาจากคณะครูและบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน พบว่า คณะครูและบุคลากร ร้อยละ 80 ประสบปัญหาในด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจาก คณะครูและบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีผลทางลบต่อความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (Self-Esteem) ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากเห็นว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นภาระที่หนักและมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ซึ่งการทำวิจัยนั้นมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาอย่างยิ่ง เพราะเป็นหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่ครูเป็นผู้จัดทำเพื่อแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ ฉะนั้น ครูและบุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงมีความจำเป็นอย่างสูงในการพัฒนาองค์ความรู้ของตนเองด้วยการทำวิจัยในการนำมาพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับ ตลอดจนจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำองค์ความรู้ในตัวของครูมาพัฒนาผู้เรียนต่อไป การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบและตัดสินใจ การดำเนินงานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายของการ

บริหารจัดการโรงเรียนที่วางไว้ โดยผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพราะปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ มีความก้าวหน้าทางการวิจัยในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ ผู้บริหารต้องใช้กระบวนการใช้อิทธิพลเหนือคนอื่นและนำคนอื่นไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์กร หรือบุคลากรในสถานศึกษาทั้งนักเรียน ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีภาระหน้าที่สำคัญการสร้างคนให้มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยในชั้นเรียน เพราะการวิจัยในชั้นเรียน มีผลต่อผู้เรียนโดยตรง การจัดการศึกษาต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุด (จรรยา คุณมี, 2558, หน้า 2-3) จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารแบบ POLC ว่าเป็นอีกหนึ่งแนวทางการบริหารที่ดี ทำให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยการทำหน้าที่ 4 ประการ คือ การวางแผน (P : Planning) การจัดองค์การ (O : Organizing) การนำ (L : Leading) และกาควบคุม (C : Controlling) ผู้วิจัยจึงเห็นว่ากระบวนการบริหารแบบ POLC นี้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอนได้เป็นอย่างดี จึงมีความสนใจที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC และสภาพปัจจุบัน ปัญหา การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC และนำผลการศึกษามาเป็นต่อไป

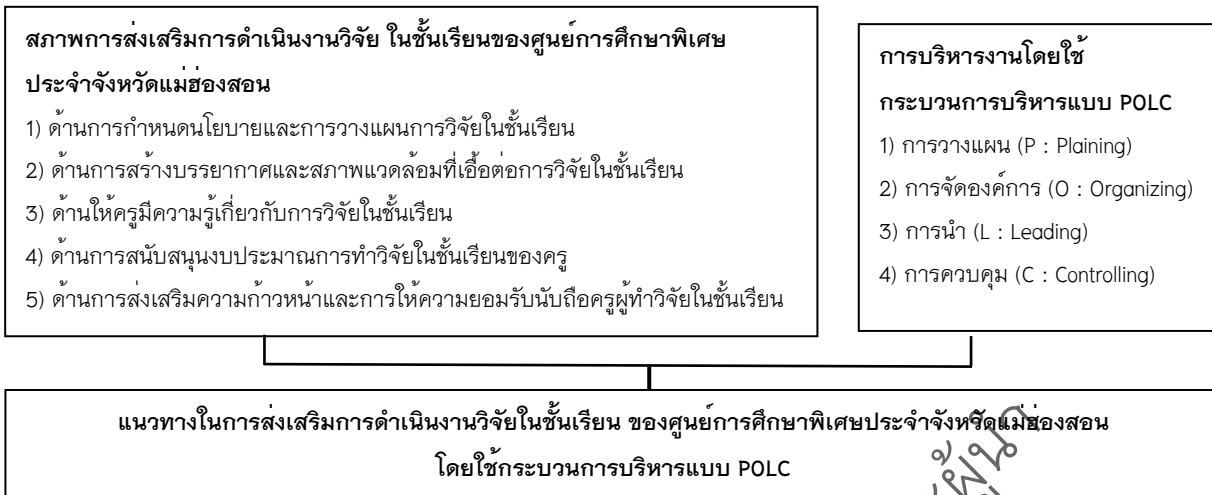
คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และปัญหา การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC เป็นอย่างไร
2. แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC มีแนวทางอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC
2. เพื่อสร้างแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้บริหารจำนวน 1 คน ข้าราชการ จำนวน 12 คน พนักงานราชการ จำนวน 10 คน รวมจำนวน 30 คน ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยใช้วิธีเจาะจง (Purposive Sampling)

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ได้แก่ ข้าราชการ จำนวน 12 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในประเมินผลและยืนยันแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC จากคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้บริหารจำนวน 1 คน ข้าราชการ จำนวน 12 คน พนักงานราชการ จำนวน 10 คน รวมจำนวน 30 คน ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2. การศึกษาสภาพปัญหาและสร้างแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัย ในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) จากข้าราชการ จำนวน 12 คน

3. ประเมินผลและยืนยันแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation / Definition)
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) และการนำเสนอข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยการพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน และปัญหาการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC มีระดับการปฏิบัติโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ผู้วิจัยนำประเด็นสำคัญมาสรุป ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน กำหนดนโยบายอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการงานวิจัย กำหนดให้งานวิจัยอยู่ในโครงสร้างการบริหารงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการ การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานวิจัยของสถานศึกษา และวางแผนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผล อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 2) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน กำหนด/วางแผนการสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ สร้างความตระหนักแรงจูงใจ มีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกันในการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกันและมีการจัดแสดงนิทรรศการภายในสถานศึกษา 3) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน จัดทำโครงการกิจกรรมงานวิจัย กำหนดรูปแบบในการพัฒนาครู การจัดกิจกรรมให้ครูได้ฝึกทักษะ การให้คำปรึกษา คำแนะนำ ทัศนคติและให้คำปรึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย ประเมินผลและรายงานผล 4) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู กำหนดงบประมาณภายใต้โครงการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน จัดทำ ระเบียบ จากหน่วยงานภายนอก จัดสรรงบประมาณให้กับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และกำกับ ติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน 5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าและการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน วางแผนเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของครู ครูถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนครูและผู้ปกครองนักเรียน สร้างขวัญและกำลังใจ ให้การยอมรับความสามารถของครู และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งหาแนวทางในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ผู้วิจัยจึงขอเสนอประเด็นสำคัญในการอภิปราย ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาในการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการศึกษาใน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าและการให้ความยอมรับ

นับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจากการศึกษาแล้ว พบว่า สภาพการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ขาดมีส่วนร่วมของคณะครูทุกคนภายในสถานศึกษาในการกำหนด/วางแผนการ ในเรื่องต่าง ๆ ร่วมกัน ไม่มีการจัดประชุมชี้แจงในเรื่องแนวทางปฏิบัติในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียน ขาดการวางแผนการประเมินผลและรายงานผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ครูมีความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัยในชั้นเรียนน้อย ไม่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้ครูได้ฝึกทักษะในการทำวิจัยในชั้นเรียน ครูขาดแรงจูงใจในการพัฒนางานวิจัยชั้นเรียนของตนเอง ขาดความตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาให้ผู้เรียน ขาดงบประมาณในการสนับสนุนครูเพื่อจัดทำงานวิจัยในชั้นเรียน และขาดการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานวิจัยให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของธวัชชัย ยวดยิ่ง (2555, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเขตอำเภอเขาคิชฌกูฏจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาเขตอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ ปัญจพันธ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในเขตคุณภาพศรีมหาโพธิ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในเขตคุณภาพศรีมหาโพธิ์ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรีเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิรุทธ ธรรมสุนทร (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. แนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยผู้วิจัยได้นำกระบวนการบริหารแบบ POLC เข้ามามีกรอบคิดในการบริหารจัดการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน ใน 5 ด้าน คือ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าและการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน โดยในแต่ละด้านมีขั้นตอนของกระบวนการบริหารงานแบบ POLC คือ 1) การวางแผน (P : Planning) 2) การจัดองค์การ (O : Organizing) 3) การนำ (L : Leading) และ 4) การควบคุม (C : Controlling) ไว้อย่างชัดเจน ในการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยแต่ละขั้นตอนมีความเชื่อมโยงกระบวนการบริหารงานเชื่อมต่อกัน ซึ่งตรงกับ กิจจา ไชยหนู (2555, หน้า 139) ที่ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารแบบ POLC ไว้วว่า เป็นแนวคิดทฤษฎีการบริหารงานสมัยใหม่ ที่มีการวางแผนการจัดองค์การ การนำ และการควบคุมในทุกส่วน ทำให้ผู้บริหารเห็นภาพรวมทั้งระบบ ลดความซ้ำซ้อนในการใช้ทรัพยากร เกิดความชัดเจนในวิธีการปฏิบัติงาน ลดงบประมาณในการบริหารงาน สามารถเชื่อมโยงผลการปฏิบัติงาน และสามารถตรวจสอบได้ โดยแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้กระบวนการบริหารแบบ POLC ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียน กำหนดนโยบายอย่างชัดเจน จัดทำแผนปฏิบัติการงานวิจัย กำหนดทีมงานวิจัยอยู่ในโครงสร้าง

การบริหารงาน กำหนดผู้รับผิดชอบและคณะกรรมการ การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานวิจัยของสถานศึกษา และวางแผนการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผล อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง 2) ด้านการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน กำหนด/วางแผนการสร้างบรรยากาศและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยในชั้นเรียน อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ สร้างความตระหนัก แรงจูงใจ มีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือกันในการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกันและมีการจัดแสดงนิทรรศการภายในสถานศึกษา 3) ด้านให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน จัดทำโครงการ/กิจกรรมงานวิจัย กำหนดรูปแบบในการพัฒนาครู การจัดกิจกรรมให้ครูได้ฝึกทักษะ การให้คำปรึกษา คำแนะนำ การนิเทศและให้คำปรึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมาย ประเมินผลและรายงานผล 4) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู กำหนดงบประมาณ ภายใต้โครงการวิจัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน จัดหา ระดมทุน จากหน่วยงานภายนอก จัดสรรงบประมาณให้กับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และกำกับ ติดตามและรายงานผลการใช้งบประมาณในการทำวิจัยในชั้นเรียน 5) ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าและการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน วางแผนเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าของครู ครูถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนครูและผู้ปกครองนักเรียน สร้างขวัญและกำลังใจ ให้การยอมรับความสามารถของครู และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย ผู้วิจัยมีการศึกษาแนวทางส่งเสริม การดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ธรรมนูญ พลเจียง (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาท ของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนใน อำเภอผาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมด้วยการมีนโยบายให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนและเสนอแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการจัดให้มีโครงการพัฒนาบุคลากรด้านความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน 2) ด้านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การทำวิจัยผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมด้วยการพัฒนาปรับปรุงระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้บริการให้ครูได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนและเสนอแนวทางในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนด้วยการสำรวจ สภาพปัญหาและความต้องการของครูผู้สอน และจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ตำราและเอกสารความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้เพียงพอกับความต้องการของครูผู้สอน 3) ด้านการสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมด้วยการ เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนที่มีผลงานวิจัยได้มีโอกาสในการเผยแพร่ผลงานของตนและเสนอแนวทางในการส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียน ด้วยการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการงานวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะและประสบการณ์ของครูผู้สอนในการทำวิจัยในชั้นเรียน และสอดคล้องกับ ภัฏญาพัชร วิชัยรัมย์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน รองลงมาคือ ด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน และด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และยังสอดคล้องกับ เกษร สังข์วงษ์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามทฤษฎีของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ระดับปานกลาง 2 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการจัดให้มีคณะกรรมการวิจัย ด้านการจัดการฝึกอบรม การวิจัย ด้านการสร้างบรรยากาศ

การวิจัย ด้านการให้รางวัลในรูปแบบต่าง ๆ ด้านการสร้างเครือข่ายการวิจัย ด้านการนิเทศติดตามและประเมินผลและด้าน การจัดหาทุนการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรมีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนทางการศึกษาพิเศษ ของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของคณะครูในสถานศึกษา
- 1.2 ควรมีการพัฒนาบุคลากร โดยการศึกษาดูงานสถานศึกษาที่มีการทำงานวิจัยในการปฏิบัติงาน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพต่อการปฏิบัติงาน
- 1.3 ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการทำงานวิจัยและจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และเอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าการทำงานวิจัยในชั้นเรียนของคณะครู
- 1.4 ควรส่งเสริมผู้วิจัยให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการวิจัยอย่างชัดเจน ต่อเนื่อง เพื่อให้ครูผู้สอน เกิดความเชี่ยวชาญ สามารถถ่ายทอดความรู้ สามารถตรวจสอบงานวิจัยของครูผู้สอนท่านอื่นได้
- 1.5 ควรมีการนิเทศ ติดตามผล กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูทุกชั้นตอน เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อที่ครูจะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขได้อย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบของกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนจากสถานศึกษา ที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างในการพัฒนาสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป
- 2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคู่มือการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ของสถานศึกษาอื่น ๆ ต่อไป
- 2.3 ควรมีการนำผลการวิจัยไปทดลองใช้ภายในสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กัญญาพัชร วิชัยรัมย์. (2555). *บทบาทการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กิจจา ไชยหนู. (2555). *การพัฒนาแบบการบริหารงานของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ม.* กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เกษร สังข์วงษ์. (2555). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน “ตามธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลพบุรี:* มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- จรรุญ คุณมณี. (2558). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี. (ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2562*
จาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/view/5397>.

ธวัชชัย ยวดยิ่ง. (2555). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับ

ประถมศึกษาเขตอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี, วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

นิรุทธ ธรรมสุนทร. (2551). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในสถานศึกษาตามความคิดเห็น

ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ 56 การศึกษา ระยอง, วิทยานิพนธ์ ค.ม. จันทบุรี:

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556.

(2556). เล่ม 130 ตอนที่ 42 ก. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2562 จาก <https://bit.ly/2OxEGF>.

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. เล่ม 116 ตอนที่ 75 ก. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 18

มกราคม 2562 จาก <http://gg.gg/lt2ya>.

ราชกิจจานุเบกษา. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 18 มกราคม

2562 จาก <http://gg.gg/mai2u>.

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน. (2561). รายงานประจำปีศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัด

แม่ฮ่องสอน. แม่ฮ่องสอน : ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน.

อนงค์ ปัญจพันธ์. (2556). บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในเขตคุณภาพ

ศรีมหาโพธิ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี:

มหาวิทยาลัยบูรพา.

อรัญญา พลเจียง. (2555). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนในอำเภอปาง สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร